

YENİ BİR ÖRGÜTLÜLÜK VE YENİ PARTİ KÜLTÜRÜ

Doç. Dr. Erol KÖKTÜRK
SHP Beşiktaş ilçe Başkanı

SHP, bu aralar yoğun bir süreç yaşıyor. Parti, örgüt içindeki ve hükümetteki görevlerini en iyi biçimde yerine getirmenin yanı sıra, Parti Programı'nın ve Tüzüğü'nün değiştirilmesi tartışmalarını örgütlüyor.

“Sosyal demokrat partilerin programını ve tüzüğünü üyeleri yapar” temel yaklaşımı daha da geliştirildi. Partinin dışındaki dostları da bu sürece katkı vermeye çağırılıyorlar.

Üyelerinin büyük bölümü partinin yaşadığı bu gerçeğin farkında olmasa da, parti önemli bir sınavdan geçmektedir. Bu sınav, çaresiz “pekiyi” ile başarılmak zorundadır.

Yaşanan süreç, sosyal demokrat partilerin siyaset felsefesine son derece uygundur. Parti programının yazıldığı 10 yıl öncesinden farklı koşullardayız bugün. Hem de epey farklı... Koşullardaki, dengelerdeki, beklentilerdeki, yaklaşımlardaki bu değişim, programın yenilenmesini zorunlu kılan genel nedenlerin başında geliyor.

Parti ve programı şimdi birçok yerde ameliyat masasına yatırılıyor. Parti bu ince operasyonların ardından. Kurultay'da ameliyata alınacak. Sonunda dipdiri ayağa kalkmak zorunda. Çünkü kapının önünde O'nu dirilmiş görmek isteyen milyonlar var...

Bu sürece olabildiğince yoğun ve yığinsal katılmak, “yeni bir SHP” yaratılmasına katkı sağlamak aynı zamanda tarihsel bir sorumluluktur. Ne yapıp yapıp, bu sürece omuz vermek gerekiyor.

Aslında SHP'nin aradığı “yeni bir örgütlülük”tür. Bunun sonucu da “yeni bir parti kültürü” yaratmaktır.

YENİ BİR ÖRGÜTLÜLÜK.

Partinin örgütlülük gücünün yükseltilmesi gerekiyor. Bu çok klasik bir deyiş. Asıl soru “örgütlülüğün NEYİN anlaşılması gerektiğidir.

Bizde örgütlenme denilince çoğunluk fiziksel bir şey, diyelim bir mekan, bir tabela v.s. anlaşılıyor.

Oysa örgütlülük denilince,

- Partinin yapısının
- Partinin tercihlerinin ve hedeflerinin (strateji)
- Partinin insan gücünün
- Partiyi yönetme anlayışının
- Parti içi yaşama katılım mekanizmalarının
- Parti kültürünün
- Partinin içe ve dışa karşı güvencelerinin

anlaşılması gerekiyor. Örgütlenme, bunların hepsini kapsayan bir kavramdır. Yoksa yalnız başına yapının kendisi değildir.

Yani ideoloji olmadan, hele hele net-çelişkisiz ideoloji olmadan yapı, tek başına bir şey değildir. Tutarlı ilkeler kümesinden oluşan bir ideoloji de tek başına, güçlü bir yapı olmaksızın kağıt üzerinde kalmak durumundadır.

İşte SHP'nin bu aralar aradığı, bu iki öğeyi organik olarak birbirine bağlamaktır. Tarihinden gelen deneyimler ışığında şimdiki yapısında aksayan yerleri revize etmektir. Bazı yerleri de temelden yeniden oluşturmaktır. Yeniden oluşturulması gereken birçok unsurun yanı sıra terk edilmesi ve parti yaşamından uzaklaştırılması gereken kötü alışkanlıkları var partinin.

Kuşkusuz bir yapının önüne koyduğu hedeflere ulaşmasında, yapının kendisi kadar yönetme anlayışı da belirleyicidir. Çünkü hedeflere ulaşabilmekte ve sonuç alabilmekte, karar almak ve uygulamak belli organizasyonları gerektirir. Organizasyonu yapacak insan faktörüdür, insanın sayılanları başarması ise bir kapasite sorunudur. O zaman kapasiteli insanlardan oluşan bir örgütlülük yaratmak da, bu sürecin temel hedefleri arasında olmalıdır.

Yani yapıyı şematize etmek yetmez. O şemaya can verecek insan faktörü önem kazanır.

Bunlar, parti örgütlenmesinde, organları tanımlamanın yetmeyeceği anlamına geliyor. Daha da önemlisi, örgütün canlı yanı olan üyeliğin örgütlenmesidir.

Burada, örgütlenme anlayışımızın zayıf halkalarından birisi ön plana gelmektedir.

Partinin tam da bu aralar yeni bir kültür temeline gereksinmesi var. Yeni bir örgütsel yeterliliğin oluşturulması gerekiyor. Bunun oluşturulması için var olan yapıdaki eksikleri doğru biçimde saptayıp çözümlerin kararlara dönüştürülmesi gerekiyor. Bu çözümleri üretecek düşünsel altyapıya sahip olduğumuza inanıyorum. Şimdi gereksinmemiz olan, bunları yaşama geçirme kararlılığıdır.

Partinin yenilenmeye açık, dinamik, değişen koşulları anında kucaklayabilecek bir yapıyı tanımlaması gerekiyor. Bugünün kaygılarından uzak, daha çok geleceğe yönelmiş bir yapıyı oluşturmalıyız. Biliniyor ki, ancak yenilikçi performans gösterebilen bir parti, güçlülüğünü sürekli kılabilir, örgütler, ancak yeni düşünceleri bünyelerinde ardıcıl yeşertebildiklerinde sürekliliklerini koruyabilirler.

Ancak böylesi yapılarla, doğru siyasi öngörüler yapabilir ve gelişmelere yön verebiliriz. Çünkü günü kurtarmak, bir partinin, hele hele bir sosyal demokrat partinin hedefi olamaz.

Yeni bir örgütlülük derken, partinin iç bütünlüğünü sağlamak, örgütlülüğün öğeleri arasında ilişkileri kurmak, iyi işleyen bir yapı ortaya koymak hedeflenmelidir. Çünkü kendi içinde düzgün işlemeyen bir yapı dışına karşı etkili ve etkileyici olamaz.

PROGRAMIN DAYANMASI GEREKEN SÜTUNLAR

Programın çok net ve açık olması gerekiyor, ilkeleri koyan bir program ortaya çıkarılmalıdır. Türkiye'nin bütün sorunlarına çözüm getirme iddiası taşıyan bir program hedefi koymak, birçok belirsizliği de yanı sıra getirecektir.

Dolayısıyla Türkiye'nin 2000'li yıllara çağdaş bir ülke olarak girebilmesinin önkoşulları nelerdir? Bunları tanımlamak ve formüle etmek yeter. Hele bunlar çözümlensin ve 2000'li yıllara ulaşalım, o zaman yeni bir program daha yaparız.

Bu nedenlerle program şu sütunlar üzerinde yükselmelidir:

- Demokratikleşmenin derinleştirilmesi ve kalıcılaştırılması,
- Kentleşmenin ve uygarlaşmanın kökleştirilmesi,
- Yalnızca siyasi iktidarın değil, aslında toplumsal iktidarın hedeflenmesi,
- Yerleşmenin güçlendirilmesi,
- Köklü toplumsal dönüşüm projelerinin oluşturulması,
- Gelir dağılımındaki dengesizliklerin bir ölçüde giderilmesi,
- Sivil toplum alanının güçlendirilmesi, toplumsal yaşama etkin katılım platformlarının çoğaltılması, Vatandaş girişimlerinin özendirilmesi ve atomize toplumdaki örgütlü topluma geçilmesi.

Program tartışmaları, SHP'nin yeni bir kimliğe büründürülmesi hedefiyle örgütlenmelidir. Program, yeni bir karakteri ortaya koymalıdır. Bu karakter, programda kalın bir çizgi olarak duyumsanmalıdır.

Bunun oluşturulabilmesi için, daha baştan şu temel tercihlerde karar verilmelidir:

Parti,

- iyileştirmeyi mi, yenileştirmeyi mi?
- değişikliği mi, değişimi mi?
- aşırı reformizmi mi, ölçülü köktenciliği mi?

amaçlamaktadır.

Bu dönem SHP'den beklenen, 2. grup tercihlerin yapılmasıdır. 1. grup tercihler üzerine oturacak program geliştirme süreci, çoğu kişiyi tatmin etmeyecektir.

1. grup tercihlere dayandığı izlenimi veren yeni Taslak, okuyanları düş kırıklığına uğratmakta ve ciddi eleştiriler almaktadır.

Yeni taslak yeni ve başka bir ruh içermemektedir, inceleyenleri heyecanlandırmamaktadır. SHP'nin kimliğini netleştirecek yerde, muğlaklaştırmaktadır.

Bu programın geliştirilmesi sürecinde kalem oynatanlar, beyin patlatanlar, nefes tüketenler kendi niyetlerini aşmak zorundadırlar.

Yetkililer kendi dışımızdaki gerçeğe daha nesnel bakmalıdırlar. Toplum katmanlarının beklentilerini programa sokamayan bir parti, kitle partisi olma savını nereye kadar sürdürebilir?

Parti şu an geldiği noktada, ideolojik-stratejik konumunu ciddi biçimde sorgulamalıdır. Parti kendi gerçeğiyle yüzleşmek zorundadır.

Bu program bugünün, ya da önümüzdeki birkaç yılın programı olmayacaksa, ki olmamalıdır, parti çekingen, ürkek, utangaç ve edilgen davranma şansına sahip değildir. Topluma önderlik etme kararlılığı duyumsatılamazsa, toparlayıcılık ve güçlenme savları havada kalacak demektir, önder olmak için, yığınların beklentilerinin içinden çıkarak ve eylemlilik göstererek güven verici örnekler sunmak gerekiyor.

Ve parti tarihsel dayanaklarını, evrensel ilkelerini tanımlarken, eklektik davranamaz, ilkelerde ödün vermek, kimliği parçalamak demektir.

Laikliği savunurken, bir Diyanet İşleri Başkanlığı'nın özerkleştirilmesini söylemekten çekinmek; demokratikliği savunurken ordu'nun ve kurumlarının konumunu yeniden tanımlamamak partinin sosyal demokrat olma özelliğini tartışmalı duruma sokacaktır.

Çünkü bir ilkenin yarımı, çeyreği olmaz. “Olur” denirse, yarım ve çeyrek sosyal demokratlıkla damgalanmamız gündeme gelir ki, bunu da kaldıramayız.

Partinin bu tartışmaların sonucunda tarihsel dayanaklarını ve ideolojisini netleştirebilme oranı sosyal demokratların birliğini partiye sempatiyle bakan nitelikli yeni unsurların kazanımı siyasi yasakların kalkması durumunda geniş bir kesimin partiyle bütünleşmesini inişe geçen sosyal demokrat oyların toparlanmasını örgütte yeni bir motivasyonun oluşumunu etkileyecektir.

Bunlar, tercihleri yaparken bizi düşündürmelidir.

PARTİMİZİN TÜZÜĞÜ DEĞİŞMELİDİR

Ancak şu da bir önkoşul olarak ortadadır: Ne kadar güçlü hedefler konulursa konulsun, bunları taşıyacak yapı güçlü biçimde oluşturulamazsa, hedeflerin havada kalması, ya da yapının hedeflerin altında ezilmesi sonucunu doğuracaktır.

Bu nedenle, partinin önce yapısının düzeltilmesi, tepeden-tırnağa, tüm organlarıyla, mekanizmalarıyla yapısını düzeltilmesi ve güçlendirmesi gerekmektedir.

Partinin eylem gücünü yükseltecek, halka mesaj verme gücünü artıracak, onu halka sürekli yakın tutacak, parti içi girişimciliği ve düşünce üretimini özendirecek, önce üyelerine güvenmeyi ve dayanmayı sağlayacak, sürekli yaşamın içinde olmasını olanaklı kılacak bir yapılanmayı Parti Tüzüğü sağlayacaktır.

Parti Tüzüğü'nün öncelikle “parti içi demokrasiyi kökleştirici” temelleri kurması gerekir. Burjuva partilerinde bunun sağlanması ne kadar zor ve hatta olanaksızsa, sosyal demokrat partilerde de o kadar kaçınılmazdır.

Partinin kendi kimliği ve kişiliği üzerinde, özde yoğunlaşmasını sağlayacak olan mekanizma, parti içi demokrasidir.

Bu temele oturulmadan, partimizi güçlendirenleyiz.

Parti içi demokrasiden sapmaların geçmişte bize nelere mal olduğunu hep birlikte yaşadık. Bazı şeyleri yaşamasak iyi olurdu. Ama yaşadıklarımızın bize çok şeyler öğretmiş olması gerekiyor. Yaşadıklarımızdan ders çıkarmaz da benzeri hataları yineleyecek kararlar verirsek, ne yaşadıklarımızın anlamı kalır, ne de gelecekte güçlü biçimde var olmanın güvencesi.

Bu dersler doğrultusunda Tüzük değişikliğine yaklaşmalı ve Çağdaş Bir Sosyal Demokrat Parti olmanın temellerini güçlendirmeliyiz.

Bu yapılırken, ülkemizin kendine özgü koşullarının da gözetilmesi gerekiyor. Türkiye büyük bir ülke, yaygın bir yerleşime sahip... 4 yanında farklı kültürlerin izleri var... Bir siyasi parti, bunları kucaklayacak örgütlülükte olmak zorunda...

Örneğin, İstanbul başlıbaşına bir sorun... İstanbul'a, herhangi bir kentteki örgütlenme anlayışıyla ve modeliyle yaklaşmak olanaksız. Bu kent için, kendine özgü bir modelin yaratılması gerekiyor. Yani artık İstanbul'u Sıraselviler'den yönetmek olanaksız. Hem modelin, hem modeli yaşama geçirecek yönetici sayılarının yeniden düzenlenmesi gerekiyor.

Yani İstanbul ve diğer metropoliten kentler için özel bir yapının düşünülmesi zamanı gelmiş bulunuyor.

YENİ BİR ÖRGÜT KÜLTÜRÜ YARATILMALIDIR...

Parti, sürekli yenilenme içinde olan, devingen bir parti olmalıdır. Bu aslında sosyal demokrasinin özü gereğidir.

Bu yenilenme, parti kültürünün, siyaset kültürünün daha çağdaş öğelerle geliştirilmesiyle bağlanmalıdır.

Yapısında, hedeflerinde, çalışma yöntemlerinde, parti içi ilişkilerde hissedilen, göze çarpan yeni bir kültür...

Farklı, çekici, gelenek yaratıcı yeni bir yapı...

Düzeyle herkesin kendine uygun bir yer bulduğu bir atmosfer...

Bu kültürde, siyaseti kişiselleştirme eğilimleri yer bulamamalıdır. Siyaset, toplumsal sorumluluk olarak yapılan bir uğraş olmalıdır.

İnsanların niteliğine ve uzmanlığına göre yetkilendirildiği, hatır-gönülün siyasi ilişkilerden dışlandığı, niteliğin pazarlıklara ve delege dengelerine feda edilmediği bir yapı...

Kimsenin kimsenin önünü kesmediği, Ali Cengiz oyunlarının işlemez kaldığı bir örgütlülük...

Siyaset yaparken yeni vekiller yaratmayan, vekaletli siyaset dönemine son veren bir nitelik düzeyi.

İnsanların kendilerini aştığı, yeteneklerin ve yaratıcılıkların yarıştığı, sevgi ve saygının kökleştiği bir parti yaşamı...

Siyasi katılımın ve ortaklaşa mücadelenin sonucu gelen başarıların yine siyasi olarak paylaşıldığı bir olgunluk düzeyi... Kazanma uğraşlarında "partinin kazanmasını" ön planda tutan bir yarışma kültürü...

Tüm bunların yanı sıra SHP, siyaseti kuru bir uğraş olmaktan çıkarmalı ve onu estetik öğelerle bütünlemelidir.

İşte böylesi bir siyasi kültür...

İşte bu yeni kültür partinin imajına ve vizyonuna yansımalıdır.

SHP, bu dönem yakaladığı bu "yeni şansı" doğru değerlendirmelidir.

PARTİNİN İMAJININ DÜZELTİLMESİ GEREKİYOR...

İşte böyle bir yapı kurumsallaştığında, parti hedeflerine daha emin adımlarla yürüyebilecektir.

Parti, tanımlanan hedeflere aşama aşama ulaştığında, imajı sıçrayarak düzelecektir.

Bu ülkede, sosyal demokrasinin doğal bir tabanı vardır. Seçmen tabanının en kötü koşullarda % 30'u sosyal demokrat partilerden vazgeçmiyor.

Parti kendi içinde bir düzelmeyi yaşadığında, deyim yerindeyse kan kaybı duracak, partinin aldığı oy oranı da yükselecektir.

Kan kaybının kuşkusuz değişik nedenleri var. Bunları hepimiz biliyoruz. Olsa olsa sıralamanın önceliklerinde anlaşıyoruz.

SHP, Őu anki yapısıyla, geçmişte yaşadığı olayların sonucu biraz yıpranmış durumda. Yıpranmanın durdurulması gerekiyor.

Bunlar, partinin yeni bir dönemi başlattığı mesajını vermesiyle başlayacak olan gelişmeler.

Kamuoyu partide nelerin olmasını istiyor?

- İç istikrar
- Yeni politikalar
- Partinin temsil organlarında toplumun güven duyduğu yeni isimler (vizyon dedikleri)
- Belediyelerin, kendileriyle ilgili söylentileri silecek bir yola girmeleri
- Yeni bir toplum projesi, farklı bir Türkiye hedefi
- v.d

Bu konularda yeni Şeyler yapamazsak, bu imajı düzeltemeyiz.

SONUÇTA

Evet sonuçta, bu yeni Program, Tüzük ve Parti Kültürü “sosyal demokratım” diyerek avunmaktan kurtulup “sosyal demokrat olmaya” ve “sosyal demokratça davranmaya” açılan kapının anahtarı olacaktır. Olmalıdır...

Başka seçeneğimiz yok...